

Hướng dẫn căn bản, cấp tốc: TÀI XUỐNG WINVNKEY & GỖ CHỮ VIỆT

Trần Tư Bình & TS. Ngô Đình Học

- A. Tải xuống WinVNKey
- B. Cài đặt WinVNKey
- C. Khởi động WinVNKey
- D. Gõ chữ Việt: kiểu gõ dấu VIQR, VNI, Telex, Tubinhtran-MS, Tubinhtran, Microsoft.
- E. Gõ chữ Việt trong game Audition
- F. Gõ tắt chữ Việt theo phương pháp mới

A. TÀI XUỐNG WINVNKEY

WinVNKey là bộ gõ miễn phí để gõ chữ Việt và các ngôn ngữ khác cho Windows. WinVNKey có nhiều loại phiên bản để dùng cho các môi trường khác nhau.

Bạn vào trang chủ WinVNKey <http://winvnkey.sf.net>, nhấn chữ "New release" (hoặc: Bản tiếng Việt > "Phiên bản mới"), sẽ hiện ra trang chứa các phiên bản mới nhất để tải xuống.

Bạn hãy chọn phiên bản phù hợp với máy Windows của bạn (32 bit hoặc 64 bit) và đọc các hướng dẫn ở trang này để biết cách tải xuống & cài đặt WinVNKey trong nhiều trường hợp khác nhau.

Các hướng dẫn ở mạng WinVNKey đôi chỗ rất sâu và chuyên môn, có thể gây bối rối cho người chưa quen các từ ngữ chuyên môn. Do đó, để cho nhanh, xin giới thiệu ngắn gọn vài thông tin chung và thông tin cụ thể sau đây để giúp bạn dễ biết cách chọn phiên bản WinVNKey nào thích hợp với máy Windows của bạn và các chương trình mà bạn đang dùng.

Thông tin chung:

- Máy Windows 32 bit chỉ có thể chạy chương trình 32 bit mà thôi.
- Máy Windows 64 bit có thể chạy chương trình 32 bit lẫn chương trình 64 bit.

- Về Notepad/Wordpad
 - Microsoft (MS) cung cấp miễn phí Notepad/Wordpad đi chung với Windows.
 - Nếu là máy Windows 32 bit thì MS cung cấp Notepad/Wordpad 32 bit.
 - Nếu là máy Windows 64 bit thì MS chỉ cung cấp Notepad/Wordpad 64 bit

Vì Notepad/Wordpad luôn luôn có sẵn trong Windows, bạn không cần copy từ máy này sang máy khác nên không sợ nhầm lẫn loại 32 bit và 64 bit. Hễ máy mình là 64 bit thì Notepad/Wordpad là 64 bit. Do đó, cần phải chạy WinVNKey 64 bit mới gõ được tiếng Việt trong Notepad/Wordpad.

- Về MS Office Word
 - MS Office Word bán riêng chứ không cung cấp miễn phí.
 - Vì vậy mới có chuyện râu ông này cắm cằm bà kia.

Thí dụ: Bạn mới mua máy Windows 64 bit. Muốn dùng MS Word trên máy mới nhưng bạn có thể cài phần mềm cũ là MS Word 2003, 2007... để đỡ phải mua. Mà MS Word 2003, 2007 là loại 32 bit. Như vậy, bạn phải cài đặt WinVNKey loại 32 bit mới gõ được chữ Việt trong MS Word 2003, 2007.

Nếu bạn mua MS Office Word loại 64 bit thì phải cài đặt WinVNKey 64 bit mới gỡ được chữ Việt.

- Về trình duyệt Chrome và Firefox. Cả hai đều là 32 bit. Do đó chỉ cần dùng WinVNKey 32 bit mà thôi.
- Về trình duyệt IE (Internet Explorer). Đây là chương trình miễn phí đi chung với Windows. MS tích trữ IE vào Windows hơi rắc rối. Do đó, cách tốt nhất là cài đặt bản WinVNKey 32 bit và 64 bit.

Thông tin cụ thể:

- **Máy Windows 32 bit, chỉ có thể dùng WinVNKey 32 bit mà thôi.**

Ta tải 1 trong 2 phiên bản KHÔNG hỗ trợ gỡ chữ Hán/Nôm sau đây.

- [wvkey5.5.456-winnt-without-HanNom.exe](#)
- [wvkey5.5.456-winnt-without-HanNom.zip](#)
- [wvkey5.5.456-winnt-without-HanNom.7z](#)

- **Máy Windows 64 bit loại cũ (từ Windows 7 trở về trước), có thể dùng WinVNKey 32 bit lẫn WinVNKey 64 bit.**

- 1) WinVNKey 5.5.456 (**32 bit & 64 bit**) cho 32-bit hoặc 64-bit Windows Vista, Windows Server 2008, Windows7 và các chương trình 64 bit (ví dụ: Notepad/Wordpad, IE 64 bit, v.v...).

Ta tải phiên bản KHÔNG hỗ trợ gỡ chữ Hán/Nôm sau đây.

[wvkey5.5.456-Vista-without-HanNom.zip](#)

- 2) WinVNKey 5.5.456 (**32 bit**) cho Windows NT/2K/XP/2003/Vista/2008/Windows7 và các chương trình 32 bit (ví dụ: Word 2003, Word 2007, trình duyệt Firefox, Chrome, IE 32 bit, v.v.)

Ta tải 1 trong 3 phiên bản KHÔNG hỗ trợ gỡ chữ Hán/Nôm sau đây.

- [wvkey5.5.456-winnt-without-HanNom.exe](#)
- [wvkey5.5.456-winnt-without-HanNom.zip](#)
- [wvkey5.5.456-winnt-without-HanNom.7z](#)

- **Máy Window 64 bit loại mới (từ Windows 8 trở đi) và các chương trình 64 bit (ví dụ: Notepad/Wordpad, MS Word 2010 loại 64bit, IE 64bit, v.v.)**

Ta tải bản hỗ trợ gỡ chữ Hán/Nôm sau đây.

- [wvkey5.5.458-win64-with-HanNom.exe](#)

Lưu ý: Những ai dùng Window 64 loại mới và dùng lẫn lộn các chương trình, cái 32 bit, cái 64 bit, thì hiện nay phải tải cả WinVNKey 32 bit và WinVNKey 64 bit. Rồi phải chịu khó nhảy qua, nhảy lại giữa hai phiên bản khi gỡ ở các chương trình khác nhau 32 bit hoặc 64 bit.

Trong tương lai gần, khi có được WinVNKey dùng cho cả 32 bit và 64 bit thì những ai dùng Windows 8 trở đi sẽ dễ dàng hơn.

Làm sao để biết máy của bạn là 32 bit hay 64 bit?

Xin xem hai đường dẫn sau từ mạng Microsoft

Tiếng Việt: <http://support.microsoft.com/kb/827218/vi-vn>

Tiếng Anh: <http://support.microsoft.com/kb/827218>

(Riêng những ai hiện dùng Window8, muốn cài đặt WinVNKey vào máy thì xin xem thêm bài "[Cách cài WinVNKey để gỡ tiếng Việt trong Windows 8](http://chuvietnhanh.sourceforge.net/CachCaiWinVNKeyDeGoTiengVietTrongWindows8.htm)" ở <http://chuvietnhanh.sourceforge.net/CachCaiWinVNKeyDeGoTiengVietTrongWindows8.htm>).

Qua phần thông tin chung và thông tin cụ thể ở trên, đến đây bạn có thể biết được phiên bản WinVNKey nào cần tải xuống.

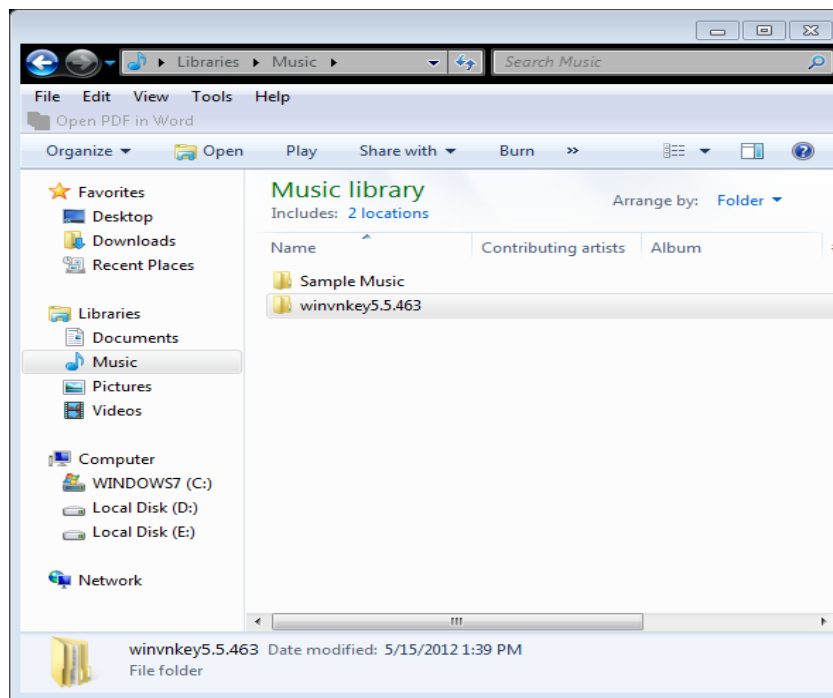
Khuyến khích tải về bản ZIP, chỉ cần giải nén là có thể sử dụng được. Sau đây là hướng dẫn áp dụng cho bản ZIP, bản EXE làm tương tự:

Khi quyết định tải xuống gói nào, ta nhấn chuột phải ở gói ấy, xong chọn menu "Save Target As...", sẽ hiện ra một khung "Save As". Ở khung này, ta chọn thư mục (folder) mà ta muốn WinVNKey được lưu giữ, xong nhấn nút "Save" thì WinVNKey sẽ tải xuống vào thư mục vừa chọn.

B. CÀI ĐẶT WINVNKEY

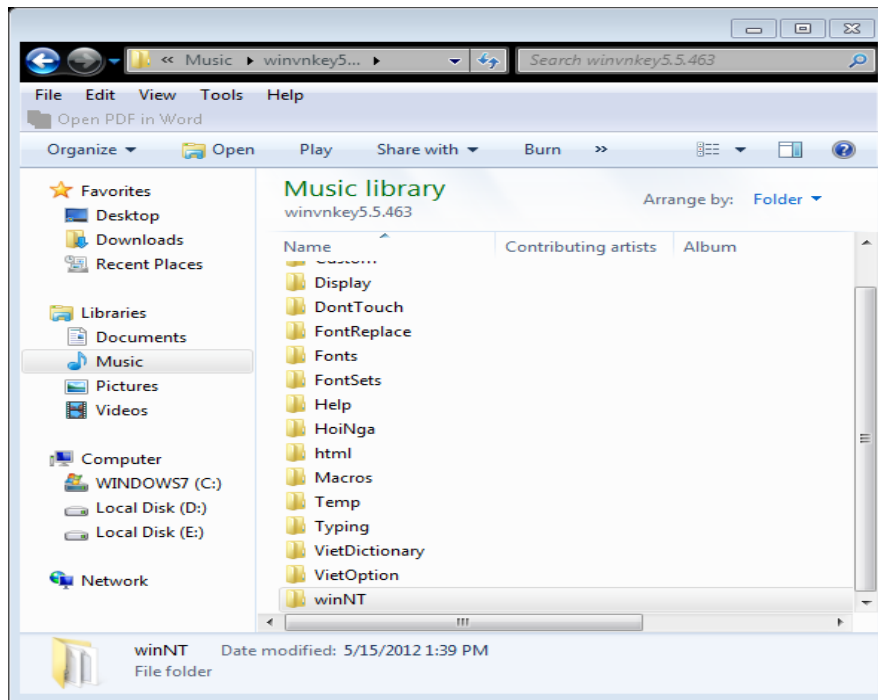
Sau đây là hướng dẫn áp dụng cho bản ZIP:

- Giải nén (extract) file ZIP của bộ gõ WinVNKey ta được thư mục như hình A sau đây.

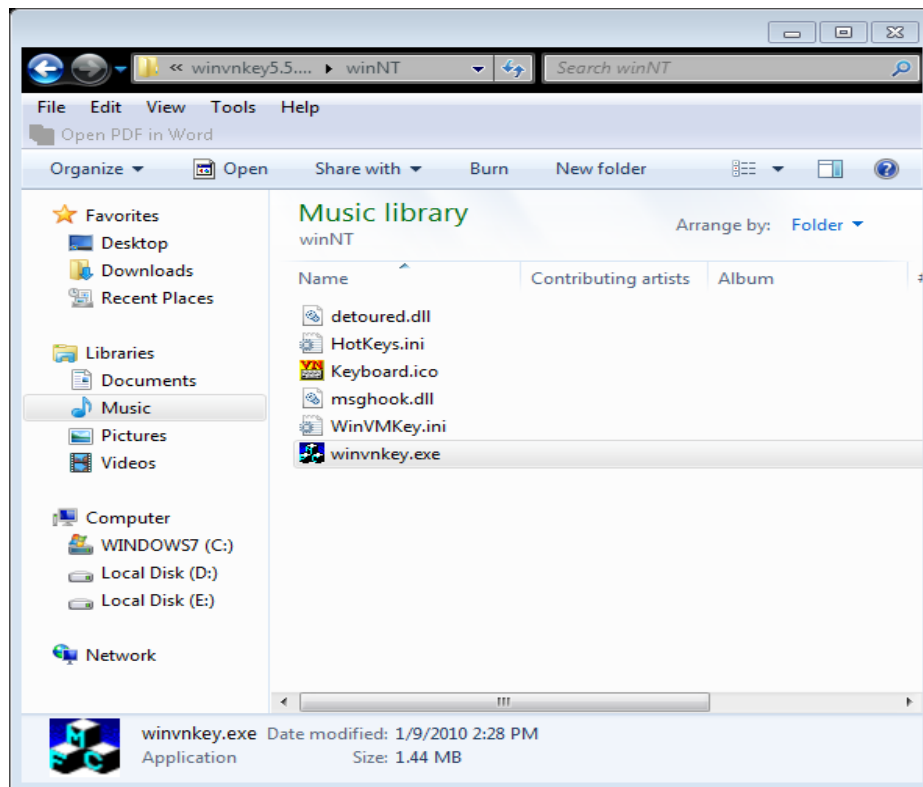
Hình A

- Mở thư mục trên, mở tiếp thư mục con WinNT như hình B.

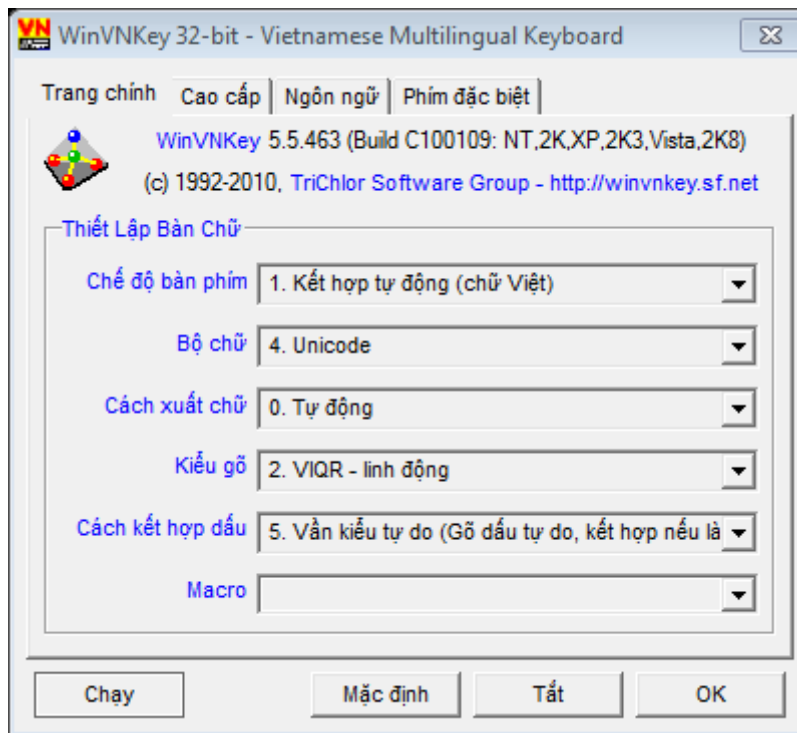
Hình B

- Mở tập tin winvnkey.exe để khởi động bộ gõ WinVNKey như hình C.

Hình C

- Lúc này xuất hiện cửa sổ bộ gõ WinVNKey như hình D.

Hình D.

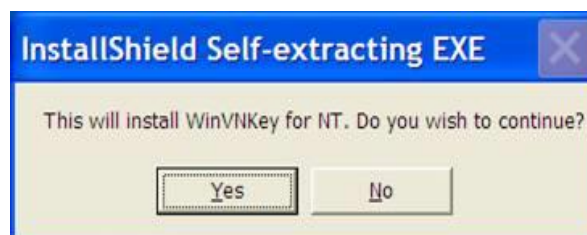
Từ đây, bạn có thể điều chỉnh WinVNKey theo sở thích riêng để gõ chữ Việt theo hướng dẫn ở mục "D. Gõ chữ Việt: kiểu gõ VIQR, VNI, Telex, Tubinhtran-MS, Tubinhtran, Microsoft" trong bài này.

Sau đây là hướng dẫn áp dụng cho bản EXE:

Tải xuống bản EXE vào thư mục (folder) xong thì giải nén và cài đặt vào máy.

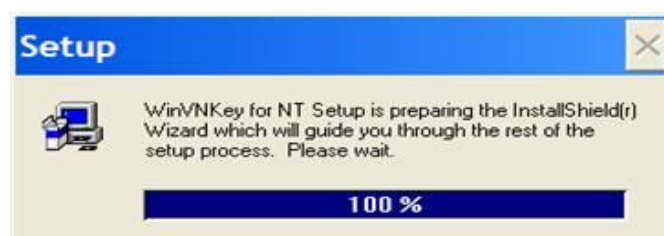
(Nếu bạn rành computer thì bạn không cần đọc cách cài đặt này. Theo kinh nghiệm luôn luôn là Next , Yes , Finish, ... Còn nếu không thì bạn nên đọc qua để tránh sai sót).

Mở thư mục (folder) có WinVNKey vừa tải xuống, nhấp chuột 2 lần vào file WinVNKey sẽ có khung hiện ra như sau:

Hình 1

Chọn "Yes" và sẽ hiện ra khung Setup tự động nhảy đến 100% như sau:

Hình 2

Sau một vài giây, khung Setup tự biến mất và hiện ra khung khác như sau:

Hình 3

Chọn "Next" để tiếp tục cài đặt.

Hình 4

Chọn "Yes" để tiếp tục cài đặt.

Hình 5

Nếu muốn cài đặt WinVNKey trong thư mục chọn sẵn như liệt kê trong hình trên (C:\Program Files\TriChlor\WinVNKey for NT), ta chọn "Next" để tiếp tục. Muốn cài đặt WinVNKey trong thư mục khác, hãy nhấn "Browse". Nếu chọn "Next" sẽ hiện ra khung như sau:

Hình 6

Chọn "Next" để tiếp tục cài đặt.

Hình 7

Chọn "Next" để tiếp tục cài đặt.

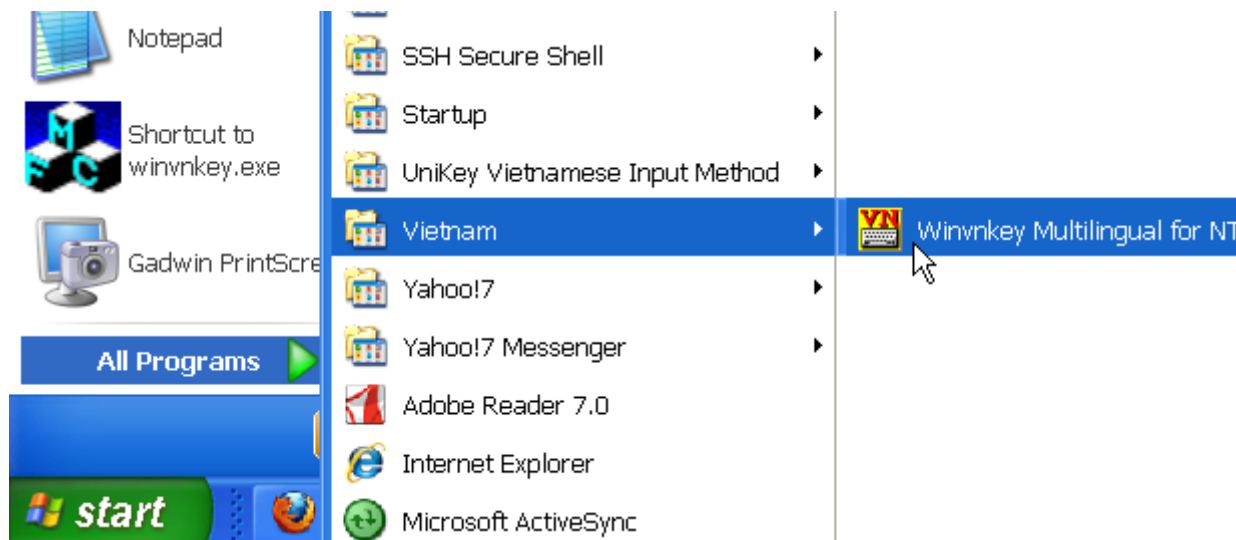

Hình 8

Đánh dấu vào 2 ô "Yes" và nhấn "Finish" để hoàn tất việc cài đặt vào máy.

C. KHỞI ĐỘNG WINVNKEY

Khởi động WinVNKey bằng cách nhấn các chữ: | Start > All Programs > Vietnam > Winvnkey Multilingual for NT | như hình sau đây:

Hình 9

Hoặc:

Khởi động WinVNKey bằng cách nhấn các chữ: | Start > C: > Program Files > TriChlor > WinVNKey for NT > winNT > winvnkey.exe |.

Bạn sẽ thấy biểu tượng chữ VN ở dưới thanh taskbar như thể này:

Hình 10

Nhấn đôi vào biểu tượng đó, sẽ hiện ra Trang Chính (Main) của WinVNKey ở dạng Mặc định (Default) như hình sau. Nếu muốn đổi giao diện qua chữ Việt hoặc English thì ta nhấn nút "Run" (Chạy) và chọn.

Hình 11: Trang chính WinVNKey ở dạng Mặc định (default).

Từ đây, bạn có thể điều chỉnh WinVNKey theo sở thích riêng để gõ chữ Việt và chữ các nước khác theo hướng dẫn dưới đây.

D. GỠ CHỮ VIỆT

WinVNKey hỗ trợ nguyên tắc gõ chữ trước, dấu sau. Dấu có thể được gõ liền ngay sau mẫu tự hoặc gõ ở cuối từ và WinVNKey sẽ tự động đặt dấu đúng vào mẫu tự cần thiết.

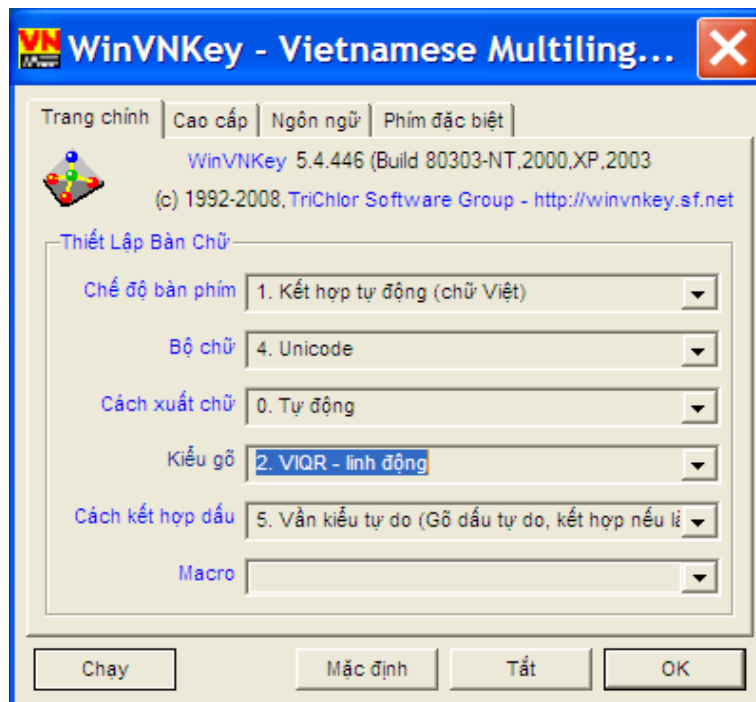
Trong WinVNKey có đến 18 kiểu gõ dấu, ta chọn kiểu gõ nào cũng được. Sau đây là cách dùng 6 kiểu gõ dấu thông dụng: VIQR, VNI, Telex, Tubinhtran-MS, Tubinhtran, Microsoft.

Mẹo nhỏ: Có thể chuyển chế độ gõ Tiếng Việt sang chế độ gõ Tiếng Anh một cách dễ dàng, đặc biệt khi làm việc với các tài liệu có đan xen nội dung:

- Chế độ gõ Tiếng Việt: **CTRL-ALT-ALT-V**, nhấn và thả từng phím một.
- Chế độ gõ Tiếng Anh: **CTRL-ALT-ALT-O**, nhấn và thả từng phím một.

1. Kiểu gõ dấu VIQR

Đầu tiên, bạn phải khởi động WinVNKey bằng cách nhấn các nút: | Start > All Program > Vietnam > Winvnkey Multilingual for NT |, sẽ hiện ra trang Chính ở dạng mặc định của khung WinVNKey như hình sau đây (giống Hình 11 ở trên):

Hình 12: Trang chính WinVNKey để dùng kiểu gõ dấu VIQR.

Nếu không thay đổi gì hết trong khung WinVNKey, bạn có thể gõ chữ Việt theo kiểu gõ VIQR. Đây là kiểu gõ mặc định (default) của WinVNKey.

Kiểu gõ VIQR (Vietnamese Quoted Readable) dùng dấu sẵn có trên bàn phím để gõ dấu chữ Việt.

Dấu - Chữ	Kiểu gõ VIQR	Ví dụ
sắc	'	a' → á
huyền	`	a` → à
hỏi	?	a? → ả
ngã	~	a~ → ã

nặng	.	a . → ạ
â	a^	a^m → âm
ê	e^	e^m → êm
ô	o^	o^m → ôm
ă	a(a(n → ăn
ư	u+	tu+ → tư
ơ	o+	o+n → ơn
đ	dd	ddi → đi
Xóa dấu	0	á0 → a
Tắt dấu	gõ lặp \ 	a . . → a. a \ . → a.

Hình 13: Kiểu gõ dấu VIQR.

Ví dụ: *Phấn sơn tô điểm sơn hà*
Làm cho rõ mặt đàn bà nước Nam
 Gõ phím: *Pha^'n son to^ ddie^?m so+n ha`*
La`m cho ro+~ ma(.t dda`n ba` nu+o+`c Nam

2. Kiểu gõ dấu VNI

Nhấn mũi tên ở hộp "Kiểu gõ" trong trang chính WinVNKey để chọn kiểu gõ số **6. VNI** như hình sau đây:

Hình 14: Trang chính WinVNKey để dùng kiểu gõ dấu VNI.

Kiểu gõ VNI dùng các phím số để gõ dấu chữ Việt.

Dấu - Chữ	Kiểu gõ VNI	Ví dụ
sắc	1	a1 → á
huyền	2	a2 → à
hỏi	3	a3 → ả
ngã	4	a4 → ã
nặng	5	a5 → ạ
â	a6	a6m → âm

ê	e6	e6m → êm
ô	o6	o6m → ôm
ư	u7	tu7 → tư
ơ	o7	o7n → ơn
ă	a8	a8n → ăn
đ	d9	d9i → đi
Xóa dấu	0	á0 → a
Tắt dấu	gõ lặ p \ \	a11 → a1 a\1 → a1

Hình 15: Kiểu gõ dấu VNI.

Ví dụ: *Phần sơn tô điểm sơn hà
Làm cho rờ mặt đàn bà nước Nam*
Gõ phím: *Pha61n son to6 d9ie63m so7n ha2
La2m cho ro74 ma85t d9a2n ba2 nu7o71c Nam*

3. Kiểu gõ dấu Telex

Nhấn mũi tên ở hộp "Kiểu gõ" trong trang chính WinVNKey để chọn kiểu gõ **Telex 3 (kiểu tự do)** như hình sau đây:

Hình 16: Trang chính WinVNKey để dùng kiểu gõ dấu Telex.

Kiểu gõ Telex dùng phím lặ, các mẫu tự không có trong chữ quốc ngữ hoặc vị trí các mẫu tự không có trong chữ quốc ngữ để gõ dấu chữ Việt.

Dấu - Chữ	Kiểu gõ Telex	Ví dụ
sắc	s	as → á
huyền	f	af → à
hỏi	r	ar → ả
ngã	x	ax → ã

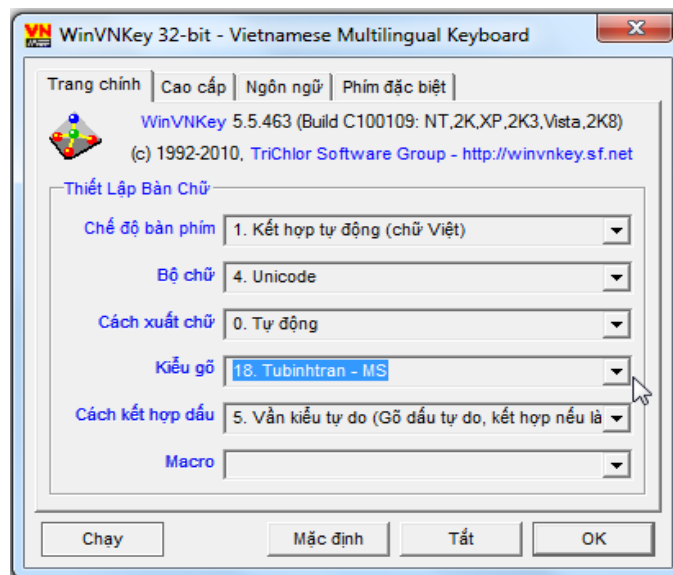
nặng	j	aj → ạ
â	aa	aam → âm
ê	ee	eem → êm
ô	oo	oom → ôm
ă	aw	awn → ăn
ư	uw	tuw → tư
ơ	ow	own → ơn
đ	dd	ddi → đi
Xóa dấu	o	áo → a
Tắt dấu	gõ lặp \	ass → as a\s → as

Hình 17: Kiểu gõ dấu Telex.

Ví dụ: *Phần sơn tô điểm sơn hà*
Làm cho rỡ mặt đàn bà nước Nam
 Gõ phím: *Phaasn son too dieerm sown haf*
Lafm cho rowx mawjt ddafn baf nuwowsc Nam

4. Kiểu gõ dấu Tubinhtran-MS

Nhấn mũi tên ở hộp "Kiểu gõ" trong trang chính WinVNKey để chọn kiểu gõ **Tubinhtran-MS** như hình sau đây:

Hình 18: Trang chính WinVNKey để dùng kiểu gõ dấu Tubinhtran-MS.

Kiểu gõ Tubinhtran-MS là kiểu gõ nhanh nhất và thích hợp với bàn phím Anh-Mỹ. Kiểu gõ này gõ các ký tự có dấu *â ê ô ă ư ơ đ* được nhanh hơn vì chỉ cần gõ phím 1 lần.

Dấu - Chữ	Kiểu gõ Tubinhtran-MS	Ví dụ
sắc	1	a1 → á
huyền	2	a2 → à
hỏi	3	a3 → ả

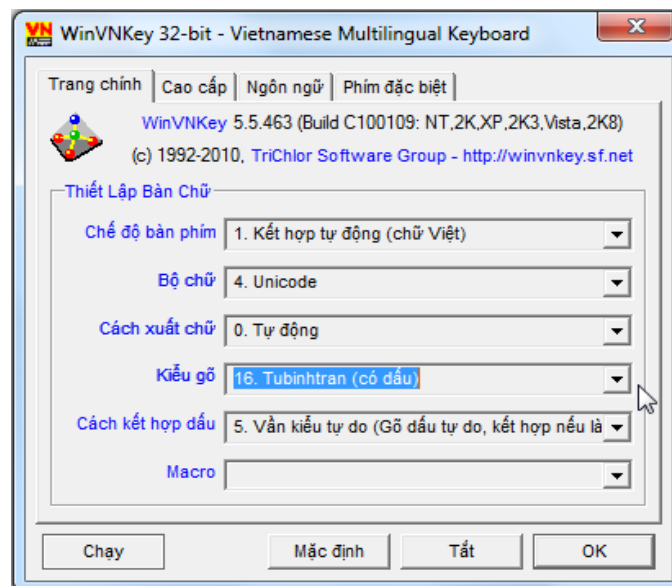
ngã	4	a4 → ã
nặng	5	a5 → ạ
â	6	6m → âm
ê	7	7m → êm
ô	8	8m → ôm
ă	9	9n → ăn
ư	[t[→ tư
ơ]]n → ơn
đ	d	di → đi
d	z	za → da
Xóa dấu	0	á0 → a
Tắt dấu	gõ lặ p \ p	a11 → a1 a\1 → a1

Hình 19: Kiểu gõ dấu Tubinhtran-MS.

Ví dụ: *Phần sơn tô điểm sơn hà
Làm cho rõ mặt đàn bà nước Nam*
Gõ phím: *Ph61n sơn t8 di73m s]n ha2
La2m cho r]4 m95t da2n ba2 n[.]1c Nam*

5. Kiểu gõ dấu Tubinhtran

Nhấn mũi tên ở hộp "Kiểu gõ" trong trang chính WinVNKey để chọn kiểu gõ **Tubinhtran** như hình sau đây:

Hình 20: Trang chính WinVNKey để dùng kiểu gõ dấu Tubinhtran.

Kiểu gõ dấu Tubinhtran thích hợp với bàn phím Pháp và bàn phím Anh-Mỹ. Kiểu gõ này là tổng hợp các ưu điểm của 2 kiểu gõ VNI và Telex.

Dấu - Chữ	Kiểu gõ Tubinhtran	Ví dụ
sắc	1	a1 → á
huyền	2	a2 → à
hỏi	3	a3 → ả
ngã	4	a4 → ã
nặng	5	a5 → ạ
â	hoặc a6 aq *	a6m → âm aqm → âm
ê	ee	eem → êm
ô	hoặc o6 oq *	o6m → ôm oqm → ôm
ă	aa	aan → ăn
ư	uu	tuu → tư
ơ	oo	oon → ơn
đ	d	di → đi
d	z	za → da
Xóa dấu	0	á0 → a
Tắt dấu	gõ lặ \	a11 → a1 a\1 → a1

Hình 21: Kiểu gõ dấu Tubinhtran.

(*) Thích hợp cho bàn phím Pháp.

Ví dụ: *Phần sơn tô điểm sơn hà*
Làm cho rờ mặt đàn bà nước Nam
 Gõ phím: *Pha61n sơn to6 diee3m soon ha2*
La2m cho roo4 maa5t da2n ba2 nuuoo1c Nam

6. Kiểu gõ dấu Microsoft (còn có tên là TCVN6064).

Nhấn mũi tên ở hộp "Kiểu gõ" trong trang chính WinVNKey để chọn kiểu gõ **Microsoft** như hình sau đây:

Hình 22: Trang chính WinVNKey để dùng kiểu gõ dấu Microsoft.

Kiểu gõ Microsoft giúp ta gõ các ký tự có dấu *â ê ô ã ư ơ đ* được nhanh hơn vì chỉ cần gõ phím 1 lần.

Dấu - Chữ	Kiểu gõ Microsoft	Ví dụ
sắc	8	a8 → á
huyền	5	a5 → à
hỏi	6	a6 → ả
ngã	7	a7 → ã
nặng	9	a9 → ạ

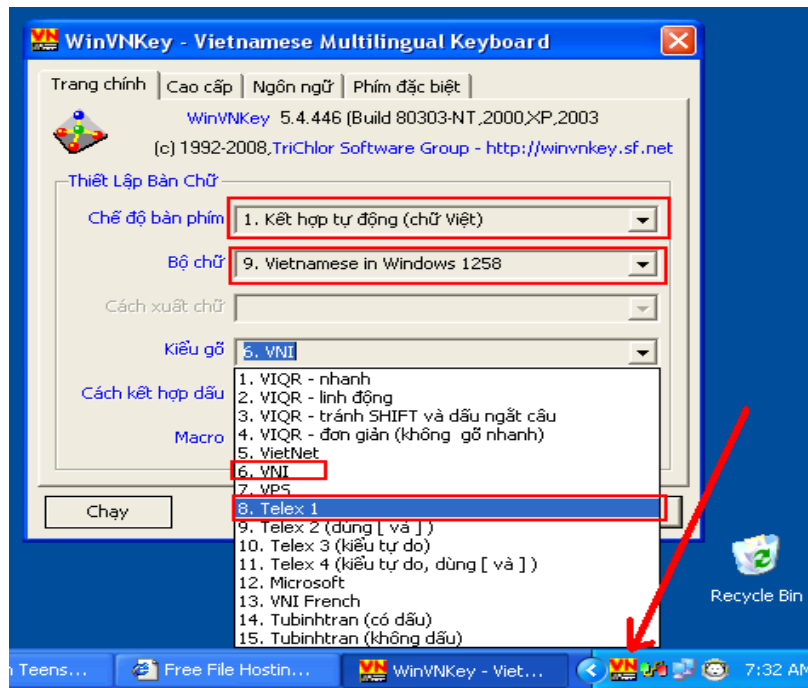
â	2	2m → âm
ê	3	3m → êm
ô	4	4m → ôm
ă	1	1n → ăn
ư	[t[→ tư
ơ]]n → ơn
đ	0	0i → đi
Xóa dấu	0	á0 → a
Tắt dấu	gõ lặp \	a88 → a8 a\8 → a8

Hình 23: Kiểu gõ dấu Microsoft.

Ví dụ: *Phần sơn tô điểm sơn hà
Làm cho rờ mặt đàn bà nước Nam*
Gõ phím: *Ph28n son t4 0i36m s]n ha5
La5m cho r]7 m19t 0a5n ba5 n[]8c Nam*

E. GỠ CHỮ VIỆT TRONG GAME AUDITION

Để gõ chữ Việt trong Audition, ta điều chỉnh trang chính WinVNKey như hình sau đây.

Hình 24: Điều chỉnh WinVNKey để gõ chữ Việt trong game Audition.

- **Chế độ bàn phím:** **1. Kết hợp tự động (chữ Việt)**
- **Bộ chữ:** **9. Vietnamese in Windows 1258**
- **Kiểu gõ:** **VNI** nếu thích kiểu gõ VNI, hoặc **Telex 1** nếu thích kiểu gõ Telex. (hoặc chọn Telex 2, Telex 3, Telex 4, tùy ý. Chọn xong, nhấn chữ "Kiểu gõ" màu xanh thì sẽ hiện ra khung giải thích kiểu gõ ấy).
- **Cách kết hợp dấu:** **5. Vân kiểu tự do (Gõ dấu tự do, kết hợp nếu là vân Việt).**

Chọn xong, bấm nút **OK** cho có hình **VN** ở taskbar, rồi vào Audition gõ chữ Việt thoải mái, dù gõ tốc độ rất nhanh cũng không bị trục trặc gì.

F. GỠ TẮT CHỮ VIỆT THEO PHƯƠNG PHÁP MỚI

Ta gõ chữ tốc ký (theo ý tưởng của bài "[Tốc ký chữ Việt](#)") nhưng nhờ phần mềm hoán chuyển nên máy vi tính vẫn hiện ra chữ Việt trọn vẹn. Phương pháp mới này tiết kiệm hơn 30% số phím phải gõ. Ta tiết kiệm được nhiều hơn khi dùng chung phương pháp này với trang gõ tắt khác của riêng ta tự tạo. Phương pháp này đã được tích hợp trong bộ gõ WinVNKey.

Để hiểu phương pháp này, xin đọc bài "[Phương pháp mới gõ tắt chữ Việt](#)" ở mạng *Chữ Việt Nhanh*: <http://chuvietnhanh.sf.net> , hoặc: <http://chuvietnhanh.sf.net/PhuongPhapMoiGoTatChuViet.htm>

Ghi chú: WinVNKey là phần mềm gõ chữ Việt và các ngôn ngữ khác trong môi trường Windows do TS [Ngô Đình Học](#) và nhóm thảo chương TriChlor tại Hoa-Kỳ thực hiện từ năm 1992.

Nguồn: Trang mạng [Chữ Việt Nhanh](#) (Email: Trần Tư Bình, tubinhtran@gmail.com)

Về Trang Chính